

Mit fulde navn: ***Asta Johanne Hansen/Sørensen***

Mit CPR-nr: 010916-0644

Mit fødested og sogn: Ørslev by og sogn, den 1. september 1916.
Hjemmedøbt 23-9-1916, pga. spansk syge.
Faddere Anna og Niels Larsen, Lillevang.
Fremstillet 12. november 1916 i Ørslev kirke.

Min adresse: Ørslev, 'Trudvang'
Jeg har erfaret, at det er et gammelt gudenavn.

Min læges navn og adr: Dr. Kristensen, Høng
efterf. Dr. Finn Schiøtt
og endelig en efterfølger Dr. Jacob Møller, Tingvej 5, Høng

22. september 2009

Mit livs historie.

Jeg skal prøve at skrive lidt ned af mit livs historie.

Jeg mener at mindes svagt, at jeg fik en dukke juleaften af min mor, da jeg var 2-3 år, mens far var i kirke juleaftensdag og mor lavede maden færdig. Hun ville have den fornøjelse at glæde mig med en gave inden juleaften. Der var også et par år senere at Else fik en cykelhest, et trælegetøj med pedaler på et stort hjul foran og to små bagved, som var nem at betjene. Den havde vi megen glæde af, dog var jeg meget skuffet over, at det var Else, der skulle have den, og ikke mig.

Jeg husker mange ting langt tilbage, når jeg sidder og lader tankerne gå på langfart. Jeg ville altid ud og hjælpe, og kunne altid snuse op, når far skulle ud og køre. F.eks. en gang skulle far ud i Sønderup brugs og hente nogle sække foder. Så tog jeg vor legevogn, og satte Else op i den og gik så af sted mod Sønderup (Else har været ca. 2 år, jeg 2 år mere). Det var i de gode gamle dage, hvor der ikke var meget trafik. Vi nåede brugsen, og da brugsmændene så os, sagde han til far: kender du de to her? Så havde jeg regnet ud, at vi kom til at køre med hjem, hvad vi også gjorde.

Jeg husker også den første skoledag, mor fulgte mig derhen. Else skulle med, og det blev jeg sur over, for den fornøjelse ville jeg have for mig selv.

I de år vi gik i skole, kom vi også til børnefødselsdag hos hinanden. Den begyndte med at vi kom til chokolade efter skoletid, og vi legede til spisetid, hvor der blev budt frikadeller. Så sluttede festen for vort vedkommende, vi skulle altid hjem kl. 7.

Hos en af vore skolekammerater var fødselsdagen i december, og der skulle vi hjem til aften, så det kneb med at få mad, inden vi skulle hjem.

Glimt fra min barndom.

Jeg har haft en lykkelig barndom, rig på gode minder i en beskyttet tilværelse. Jeg havde ikke lyst til at hjælpe mor, men ville ud til far og dyrene. Jeg var ikke ret stor, jeg husker det svagt, at jeg ville op og prøve at malke, men med et spark fra en kvie, røg jeg ned i rendestenen, det var min debut.

Senere gik det bedre, så fik jeg nogle køer, som var ved at være gølge. Så sagde far, at nu kunne jeg begynde at malke, og så skulle jeg give kalve mælk derefter, både skummet mælk og sød.

Om sommeren havde vi travlt med køerne, så skulle de trækkes ud på græs. I begyndelsen stod de tøjrede og skulle flyttes flere gange om dagen. Senere fik vi lavet folde, så dyrene kunne gå løse, det var jo nemt.

Om sommeren skulle vi også luge roer, det var trivielt, og så fik vi ondt i skulder og arme.

Så kom efteråret, hvor roerne skulle tages op og køres hjem i lange kuler til vinterfoder. Det var jo foder til køer og ungkreaturer til hele vinteren. Roerne skulle trækkes op, og toppen hugges af og lægges i lange rækker. Så kom vi med heste for en stor vogn og læssede roerne på. Det gik der mange dage med, for vi boede i udkanten af byen, og marken gik i en spids udad, hjemme fra, så vi havde langt i marken.

Der var en mark langt ude, hvor vi mejede fra og bandt neg. Jeg var med og var kommet lidt bagud, og pludselig var karl og pige gået hjem til middag, uden jeg havde set det.

Når køerne var ude i dalen, kunne jeg koble dem 2 og 2 ved siden af hinanden i lange rækker og cykle med dem hjem til malkning ved aftenstid kl. 4.30, og det var ikke altid det gik lige godt, men de fik lært det.

Glimt fra min skoletid.

Da vi blev ældre begyndte skolegangen, men kun hver anden dag, men til klokken 2. Vi boede i udkanten af byen, og kom ikke hjem til middag. Mor satte så mad i ovnen på komfuret, for at den kunne holde sig varm. Så fra Sankt Hans fik vi sommerferie, og det var dejligt, så kunne vi rigtig nyde sommeren. Og en dag, når det var rigtig varmt, kunne vi plage for at komme en tur til stranden, det var dejligt at få et friskt bad ude i Bildsø Strand, og en tår kaffe bagefter. Jo, der var mange små glæder. Vi var et hold på 6 piger, Klara, Elly, Gerda, Asta, Dagmar og Laura, drengene kan jeg ikke huske. Vi sled os langsomt op gennem klasserne.

Så kan jeg huske min konfirmationsdag i 1930. Det var regnvejr, og vi måtte gå til kirken. Far syntes, at det kunne vi sagtens, men vi blev da våde, vi var i korte kjoler. Else havde lidt længere kjole end jeg.

Det var en underlig følelse at blive konfirmeret, nu skulle en til at være voksen, men man skulle endelig ikke tro, at man var noget. Det skulle far nok minde os om. Og nu skulle livet begynde.

Jeg har vist fortalt, at jeg holdt meget af livet ude blandt dyrene. Længe før konfirmationen var jeg med ved køerne, de skulle trækkes ud på græs og hjem til malketid. Vi havde en dreng til hjælp, han og jeg havde hver 6-8 køer at trække. De skulle så kobles 3 ved siden af hinanden. Senere skulle jeg selv trække dem hjem. I nogle år blev det til flere. Så blev det til løsdrift, og køerne gik i fold hjemme ved, og så var det jo nemt at få køer ud og hjem.

Om sommeren var der også lidt fornøjelse, da gik vi til gymnastik. Om vinteren var det om aftenen, så kneb det med at få lov. Jeg kan godt forstå det nu, men det kneb med at forstå det, da jeg var 8-10 år. En af mine skolekammerater gik også med, men hun skulle altid lave ballade bagefter. Så måtte jeg selv traske af sted, for jeg skulle altid komme hjem straks. Så fik jeg en cykellygte til carbid, så jeg kunne se, og så var jeg ligeglad.

Vi gik til gymnastik 2 gange om ugen og sluttede med gymnastikopvisning. Jeg fik i den anledning en fin gymnastikdragt af blank mørkeblå satin, for vi skulle til opvisning i Slagelse på Hotel Casino. Det var en stor dag. Vi kørte sammen, og det var meget spændende, det husker jeg stadig, jeg var 8-9 år. En uges tid senere havde vi opvisning i Hallelev, men den i Slagelse var jo nummer 1.

Else og Gerda legede mere sammen, og det var med dukkerne. De legede en leg, hvor den ene var frue, og den anden var pige, der kom og søgte pige på pladsen, som de havde hørt, hvordan det foregik i virkeligheden.

I sommeren 1935 fik jeg et dejligt ophold på Ollerup Folkehøjskole, hos forstander Lars Bækhøj. Jeg fulgtes med onkel Fredes søster Gudrun fra Krogager, og en pige fra Sønderup. Vi cyklede til Korsør fra formiddag og var i Ollerup hen på eftermiddagen, og var vel nok trætte. De andre piger skulle hos Niels Bukh, det var en stor skole med 350 elever. Vi var 130, deraf var vi ca. 30 der fik delingsføreruddannelse, det vil sige, vi kunne lede gymnastik. Niels Bukh var hos os lørdag formiddag og ledede os, så vi fik en god omgang. Det var en god sommer, den gik bare alt for hurtigt. Vi havde alm. skolefag og mange ture i den smukke sydfynske natur. Vi cyklede bl.a. til Svendborg og var på Tåsinge og se Elvira Madigan og Sixten Sparres gravsted. Godt trætte vendte vi hjem til aften.

Om min mor.

Der er meget at fortælle. Min mor blev 100 år og 10 måneder. Mor blev født 16. januar 1890 i Borød ved Sorø og flyttede med familien til Lyngeskildstrup på Lillevang, hvor mors mor døde, da mor var 1½ år. Det blev en trist barndom med stedmor og lang vej til skole, ned gennem skoven. Det skal jeg ikke uddybe nærmere, men det var ikke rart.

Morfar handlede med kreaturer til København og var ikke meget hjemme. Men mor fik en god ide, hun skrev til moster Anna, der var gift og bosat på Oksemosegård i Årby, og tilbød sig som barnepige. Så var trængslerne forbi. Mor passede Johannes, Else og måske Esther, der kom en stor børneflokk. Men mor ville ud og se sig om, og kom omk. 1908 på Roskilde Højskole, som kom til at betyde meget for den videbegærlige unge pige. At mødes med andre unge piger fra andre landsdele. Mor boede sammen med 3 andre unge piger, deraf en kusine Laura fra Tjustrup, og Else Hansen fra Svestrup ved Ølstykke. Mor holdt forbindelsen ved lige, og vi har besøgt hende flere gange på Varmedal. Hun bestyrede hus for en bror og sin gamle mor. Det var en dejlig oplevelse, når vi en dejlig sommerdag skulle forberede os og komme i stadstøjet, og ud på en dejlig tur i godt vejr og et dejligt landskab. Det nød vi alle sammen, især naturen. Der var jo meget forskel på vort landskab og så det mere blide nordsjællandske. En gang vi var på besøg hos dem, var vi også oppe og se Jægerspris Slot, hvor Frederik VII residerede, det var en stor oplevelse, som vi huskede længe.

Om sommeren var der jo også dyrskuerne. Vi var da i Roskilde, det var en stor begivenhed, med et stort opbud af dyr i lange rækker. Især Frederiksborg heste tiltrak min opmærksomhed, når de blev vist frem og mønstret, som det hedder. Der var også demonstrationskørsel, hvor de flotte heste blev vist frem.

Om min far.

Far voksede op på Stabjerggård i Årslev. Moderen døde, da far var omkring 20 år, og vi har aldrig fået ret meget at vide om fars ungdomstid. Om fars misdannede ryg ved jeg kun, at han blev skubbet ned af en trappe fra loftet på et stengulv. Det medførte et langt sygehusophold i København.

Jeg har tit tænkt på og undret mig over, at far har gennemført sin uddannelse til landbrugskandidat, med besøg på Høng Landbrugsskole og senere på Landbohøjskolen i København. Jeg skal efter hukommelsen genfortælle, hvad jeg har fået fortalt. Far var også på Dalum Landbrugsskole og deltog i nogle fodringsforsøg og nogle opmålingsopgaver på Lyngby Landbrugsskole.

Far købte gården Trudvang i Ørslev omkring 1913. Den blev vort hjem og er den dag i dag i slægtens eje. Fra far til søn i 1945, da Holger overtog gården, ved sit bryllup med Sigrid Ågård fra Lundforlund. Snart voksede familien, der kom en lille dreng, Troels i 48, så fulgte en pige Lisbeth i 50 og til slut Niels Henrik i 1954. Børnene gik i Ørslev skole hos lærer Kyed. Troels gik senere på gymnasiet og blev kontormand i Slagelse. Lisbeth fik også en uddannelse og har tilsyn med nogle børneuddannelser og opsyn med nogle pædagoger. Niels Henrik tog studentereksamen sammen med Gerdas søn Mogens i Høng. Hvert 5. år kom de skolekammerater på besøg hos hinanden.

Det var hos N.H. vor borgmester, der senere bosatte sig i Høng.

Om min morfar.

Lidt husker jeg da om min morfar i Eskildstrup. Jeg kan da huske, at jeg var på sommerferie der henne. Så var jeg med min morbror Charles i Sorø, han skulle til Sorø med et læs slagtesvin til slagteriet. Han havde fået besked om at købe mig en golftrøje, den var mørkerød og meget flot.

Vi var også kørende til Alsted hos moster Marie ad nogle små biveje. Da vi kørte hjem, stille og roligt, sprang buggjorden, da vi kørte ned ad en stor bakke, lige før Eskildstrup, og så gik det stærkt ned ad bakken. Men morfar lod bare hesten løbe, for ellers løb ponyvognen på hesten. Men da det gik op ad bakke, gik det godt, og vi kom godt hjem, vi var jo næsten hjemme.

Om min slægt.

Min mors hjem var i Lyngeskildstrup ved Sorø, som omtalt. Morfar havde fødselsdag den 7. maj, og da skulle vi gerne til fødselsdag. Det var næsten altid fint vejr, og skoven var nys udprungen, så det var en dag, vi så hen til. Vognen blev trukket ud, og hestene fik fint seletøj på, og vi fik det fine tøj på. Far fik tændt en cigar, og så rullede vi af sted med 2 gode heste for vognen. Jeg fik altid lov at sidde foran hos far. Vi skulle altid hen og spise til middag, og turen varede nok 2-2½ time, så vi nød turen og naturen hen til Sorø, forbi Parnas og Sorø sø og den nys udsprungne skov. Hjemturen husker jeg ikke meget af, for vi sov nok, inden vi var hjemme.

Min morfar døde i 1927 om efteråret, og derefter fik vi vistnok bil i 1930-31. Far kørte kun bil indtil besættelsen af tyskerne. Vi var da kørende til Slagelse den 7. april 1940. Jeg husker det, for Else og jeg fik købt udstyr om vinteren og bilkørslen blev stoppet af tyskerne. Vi syede og sømmede lagener, dynebetræk og pudebetræk m.m. med hulsøm og kniplede mellemværk m.m.

Så begynder et nyt kapitel af livet. Da jeg gik i skole, havde jeg ikke lyst til håndarbejde, men hver anden dag havde vi syskole efter skoletiden, så fik drengene fri og gik hjem, og pigerne skulle svede over de små sting. Tit sad vi ude i haven, men jeg syntes, det var endeløst, interessen var ikke ret stor. Jeg fik da lært at orkere, og lavede da mellemværk til en natkjole, meen.

Men siden efter min konfirmation har jeg fået udvidet min horisont og er blevet grebet af dette fag. Korssting var især min lyst, og så fik jeg et kniplebræt til den formidable pris af 20 kr. og det har jeg haft megen glæde af, og har det endnu. Så var det smalle blonder, og efterhånden fik jeg lært at lave hjørner til lommelærklæder.

Så kom det store sus, da det blev tid til udstyret, med brede mellemværk til dynebetræk og pudebetræk til brudeudstyret. Og så var vi to der kappedes, for Else var jo blevet forlovet med Johannes Frishjerg og skulle også giftes. Men så skete det, at Johannes' far, Jens Peter Nielsen døde sidst i marts. Så sagde far klogt nok, at så kan i jo holde bryllup den 7. maj (morfars fødselsdag), og det blev vi så. Else og Johannes fik jo mere at tænke på, de havde så bryllup den 25. maj, Johannes skulle jo overtage sit hjem.

Om min ægtefælle og børn.

Vi blev som sagt viet den 7. maj 1940, en skøn majdag med en blid blød regn om formiddagen. Vielsen var kl. 2 i Ørslev kirke, jeg var lidt beklemmt, det var et stort skridt i mit liv. Ikke for at jeg var i tvivl, men det var jo en stor dag. Men jeg var aldrig i tvivl. Efter vielsen kørte vi til fotograf i Slagelse, lyse Åge kørte og Gerda var med. Vi fik et smukt billede, jeg i min lavendelblå kjole, til minde om den store dag. (Lars i sko til 16 kr. fra Brugsen). Det var et lille bryllup. Anna og Frederik var rejst til Tybjerg, Gudrun og Johannes ventede Oda, så de

deltog heller ikke. Karen havde Else (baby) med, Tekla og Tormod, Kaj og Ellen (?). Vi skulle tidlig hjem på grund af mørklægning. Og så blev det hverdag. Jo vi var vist hjemme til 2. dags gilde, 1. aften med spising og 2. aften til kaffe.

Så var det hverdag med forskellige gøremål, og så småt begynde med gøremål til Elses bryllup. Det skulle holdes 25. maj, og det var også i fint vejr. De måtte også undvære 2 søstre til Johannes, den yngste søster Rigmor fra Samsø og en søster fra Falster. Så det var også skrabet men en hyggelig fest.

Så blev det hverdag med en varm sommer, og vi begyndte forberedelserne til mors og fars sølvbryllup, den 16. juli 1940. Det blev en stor fest med fars brødre, der jo boede i Årslev (2 farbrødre) og 1 i Hallelev. Mors familie boede omkring Sorø, morbror Peter i Fuldbby, moster Marie i Alsted, moster Anna i Helsing, moster Laura i Glostrup og morbror Charles i Eskildstrup, og venner og bekendte. Det blev en stor fest med telt i haven og kogekone i flere dage, lave is, slagte høner og meget mere. Jeg var hjemme og hjælpe.

Menuen var hønsesalat, flæsketeg og is, kaffe og småkager – natmad. Dans og fest hele natten, mange kørte først hjem den lyse morgen, da vi ikke måtte færdes om natten. Det var hyggeligt med hele familien samlet.

Kogekonen lavede selv is. Den blev frosset i et stort kar, der stod i vognporten, fyldt med en blanding af is og spansk salt.

De store oplevelser.

Dagene gik så stille, som det lod sig gøre. Vi havde jo tyskerne i landet, men mærkede dem ikke særligt her ude på landet. Vi passede vor daglige dont, Lars kørte mælk til mejeriet i Høng, hver anden uge de første 5 år, men blev så træt af det og holdt så op, og vi klarede os alligevel. Pengene var små, men vi stillede ikke store krav i hverdagen, dagene var lange og lyse.

Den første sommer fik vi skiftet tag på stuehuset i gårdsiden. Sikke et møgarbejde, vi var sorte af møg. Vi samlede det bedste af halmen sammen til foder til dyrene, og måtte passe meget på, at der ikke kom tæketråd med, det gjorde jo ikke godt i komaver. Næste sortering var til strøelse – alt kunne bruges, og så fik vi et dejligt lunt loft – og tæt!

Faster Gudruns Tove var på ferie.

Der skulle jo også luges roer, og når kl. var 11½, sagde Lars, nu kunne jeg godt gå hjem og lave mad til middag, og det var længe før det elektriske komfur – ja, det var tider. Jeg kan godt huske, at det var lange dage med sommertid. Jeg husker da, at jeg fik revet min havegang til pinse og var færdig kl. 11 (om aftenen?) vi havde jo sommertid, så det var længe lyst.

I sommeren 1941 fik vi en feriedreng fra København, en af Østrups, Vagn hed han. Han var en stor kraftig dreng men bleg og trængte til ferie, og nød så at komme ud og få luft og lys. Jeg husker også, at han stod omme ved laden, og så solen gik ned, det gjorde indtryk på ham. Han var her i 5 uger, det var længe. Jeg tror nok at jeg var træt efterhånden. 2. sommer (1942) byggede Lars kostald om, så skulle jeg cykle til Høng og hente Vagn ved toget, hjem og malke til aften og spise. Så startede Vagn og jeg cyklen og kørte til Ørslev, Vagn skulle feriere der de første 3 uger hos mine forældre. Lars kom og hentede mig, og vi kørte så hjem, men da vi var halvvejs blev jeg syg og måtte stå op hjem til Sæby. Jeg var træt, og da kl. var 7 næste morgen fik jeg en dreng, vor kære søn Gert.

Bøger, musik, natur, der betyder noget for mig.

I de første år under krigen var der nogle strenge vintre med is og sne, og i vinteren 1941-42 med lave kuldegrader, januar 1942 på 30°. Den vinter stod hestene i kostalden, og grisene i en boks også i kostalden. Lars flettede en halmmåtte, der blev hængt for døren ud til møddingen.

Disse krigsår læste vi meget, vi lånte nogle gode bøger på biblioteket, og hyggede os med dem. 'Og bag dem synger skovene', nogle af Richard Thomsen, han lavede en hel serie. Radioen lyttede vi også meget til, den har givet os mange gode udsendelser, som har glædet mig.

Fjernsyn fik vi først i 1961, jeg husker den første film, vi så: 'Lille rislende Kilde', Anna og Frederik var nede og se den. De kom tit lørdag aften og så TV. De første gange kom de cyklende, senere fik de bil, så var det nemmere at køre til Sæby og se TV.

Frederik var også flink til at komme og hjælpe med at tærsk, køre roer, høste, der var altid nok at lave for en rask mand. Han havde ikke glemt at være bondekarl. Han kom også og hjalp med at kalke til pinse. Han syntes, det var sjovt at hjælpe, og vi var glade for hjælpen, også i høsten.

Steder vi har besøgt.

Vi var på nogle udflugter med Husmandsforeningen til Hillerød og besøgte Frederiksborg Slot. Vi var også på besøg hos vor københavnerdrengs forældre i København, boede der en nat og var i byen. Det var morsomt at se, hvordan en familie havde indrettet sig i København. Jeg foretrak nu mit liv på landet i den friske luft. Også en tur til Liseleje hos Vagns forældre, hvor de havde bageri om sommeren. En sommer var vi på dyrskue i København, og besøgte samtidig Vagns forældre.

Vagns forældre besøgte da også os, så de fik set vores forhold, og det var da også rart at gøre gengæld. De ville også gerne se, hvor deres dreng opholdt sig om sommeren. Han nød jo sommeren i frie omgivelser, og han nød den gode daglige kost, som vi fik. Vi havde også den glæde af og til at få besøg af ham. Han bor nu ude i Japan, så det er ikke så tit, det sker.

Min far var dommer ved dyrskuer, der fik vi også ture til. Vi var også en tur i lufthavnen. Brugsen havde også en tur til København, og en tur til Sydsjælland, det var da rart med en fridag - for køerne og drengene.

Det blev så til flere ture, da vi fik vores lille blå Anglia. Så blev det til nogle ture til stranden med fiskestang og snøre, til Mullerup Strand. Og jeg har mangen fin sommeraften siddet med mit sytøj, når far og drengene fiskede.

Til mine kære.

Vore kære to drenge, de er jo vokset fra os, og har deres eget. De hjalp os også godt, de så jo, hvad vi gjorde og lærte også at deltage. De var på en efterskole i Høng. I 15-års alderen kom Gert i lære hos tømrer Hansen. Han vidste vist ikke rigtig, hvad han gik ind til, han skiftede også spor og blev vognmand, de store biler trak i ham.

Arne kom i lære som mejerist på forskellige mejerier og befandt sig godt ved det, og fik lært en hel masse om regnskab. Så fandt han ind til datalæren, og har virket med det hele sin tilværelse.

Slut.

Nu vil han til at køre kaper for brudepar.

Ovenstående har mor nedskrevet i 'Bogen til mine kære'.
Renskrivet og redigeret den 13. september 2010.

Arne Sørensen